

Søknader om utslippstillatelse - Krav og veiledning knyttet til søknadsprosessen

Fagtreff Norsk Vannforening 01.01.2026

Mabel Katrine S. Trovum
Torbjørn Raugstad
Seksjon for vannmiljø og forurensning, SFOS

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Hvorfor må avløpsanlegg ha tillatelse?

Forurensningsloven

§ 7. (plik til å unngå forurensning)

Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11.

§ 11. (særskilt tillatelse til forurensende tiltak)

Forurensningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning.

Forurensningsforskriften kapittel 14

§ 14-4. Krav om tillatelse

Ingen kan sette i verk nye utslipp eller øke utslipp vesentlig uten at tillatelse er gitt etter forurensningsloven § 11.

Tillatelse skal ikke gis med mindre avløpsanlegg som et minimum tilfredsstillende alle krav i § 14-5 til § 14-14.

Saksbehandlingsprosessen

- Gjennomgang av mottatt søknad
- Sende forvaltningsmelding
- Legge søknad på høring
- Sende over høringsuttalelser for kommentarer
- Behandle søknad
- Sende over utkast til tillatelse til søker
- Fatte vedtak

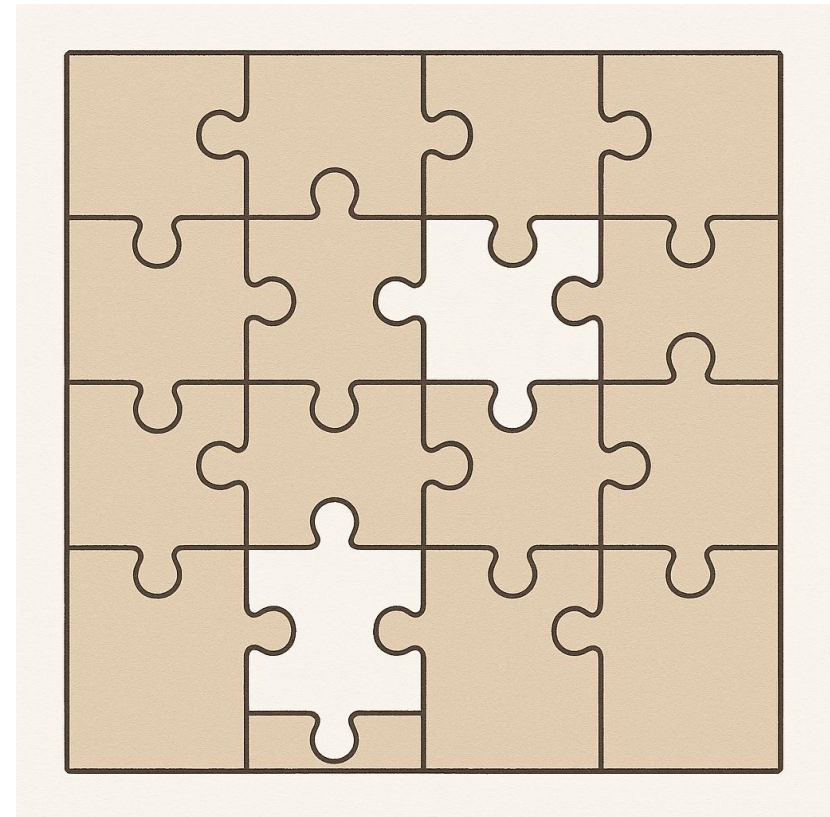

Figur: Copilot

Vanlige mangler og utfordringer i søknadsprosessen

- Uklarheter knyttet til pe-beregninger og tettbebyggelsesvurderinger
- Data i egenkontrollrapport samsvarer ikke med søknaden
- Uavklarte planforhold
- Mangelfull resipientvurdering
- Søkes om utslipp i strid med vannforskriften
- Manglende oversikt over utslipp fra avløpsnett

Figur: Copilot

Krav til innhold i søknad

- [Søknadsveileder](#) på nettsidene våre
- Må fremgå tydelig hva det søkes om (hvilke aktiviteter og utslipp)
- Tettbebyggelsesvurdering
- Resipientvurdering
- Opplysninger om avløpsnett
- Slambehandling
- Utredning av nitrogenfjerning (der aktuelt)

Søknad om tillatelse

Opplysninger som skal være med i en søknad om tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse

Når Statsforvalteren gir tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av avløpsvann, gis det tillatelse for hele eller deler av en *tettbebyggelse*, og ikke til hvert enkelt avløpsanlegg. Det er derfor viktig at det er gjennomført en tettbebyggelsesvurdering som inngår i søknadsgrunnlaget. Denne skal utføres i henhold til bestemmelsene i forurensningsforskriften § 11-3 bokstav k. Både den geografiske utstrekningen og utslippsstørrelsen til tettbebyggelsen, i dag og i ti år frem i tid, skal fremgå av tettbebyggelsesvurderingen. Ved beregning av tettbebyggelsens fremtidige utslippsstørrelse skal vedtatte reguleringsplaner legges til grunn. Videre skal beregningene gjøres i henhold til NS 9426. Utslippsstørrelsen til tettbebyggelsen legger grunnlaget for pe-rammen i søknaden. Det skal søkes om en ramme som er minst like stor som tettbebyggelsens beregnende utslippsstørrelse i ti år frem i tid.

Utslippsstørrelsen til en tettbebyggelse setter også rammene for hvilke minimumskrav som gjelder for avløpsanleggene innenfor tettbebyggelsen. Alle utslipp av avløpsvann større eller lik 50 pe (BOF₅) innenfor tettbebyggelsen skal overholde de samme minstekravene. Vi gjør oppmerksom på at alle utslipp (også mindre enn 50 pe) skal legges til grunn ved bestemmelse av tettbebyggelsens størrelse (både geografisk utstrekning og utslippsstørrelse i pe (BOF₅), men at utslipp under 50 pe er unntatt virkeområdet i forurensningsforskriften kapittel 14.

Vi viser til vår veiledning om tettbebyggelse som ligger [her](#).

Innhold i søknad

Listen som følger under er ikke uttømmende, men omfatter relevante tema fra forurensningsforskriften § 36-2, og fra Miljødirektoratet sitt søknadsskjema for tillatelse til forurensende aktivitet. I tillegg er det inkludert opplysninger som er nødvendige for å stille krav til utslipp av avløpsvann, blant annet ut fra bestemmelsene i vannforskriften. Dersom det kun søkes om tillatelse for utslipp fra avløpsnett, kan punktene i listen som omfatter avløpsrensning, ses bort fra.

Det er viktig at det kommer klart frem [hvilke utslipp og rensekrav](#) det søkes om for alle

Lenker

[Forurensningsloven §11](#)

[Produktkontrollloven \(§3a\)](#)

[Naturmangfoldloven](#)

[Forurensningsforskriften](#)

[Avfallsforskriften \(kapittel 11\)](#)

[Internkontrollforskriften](#)

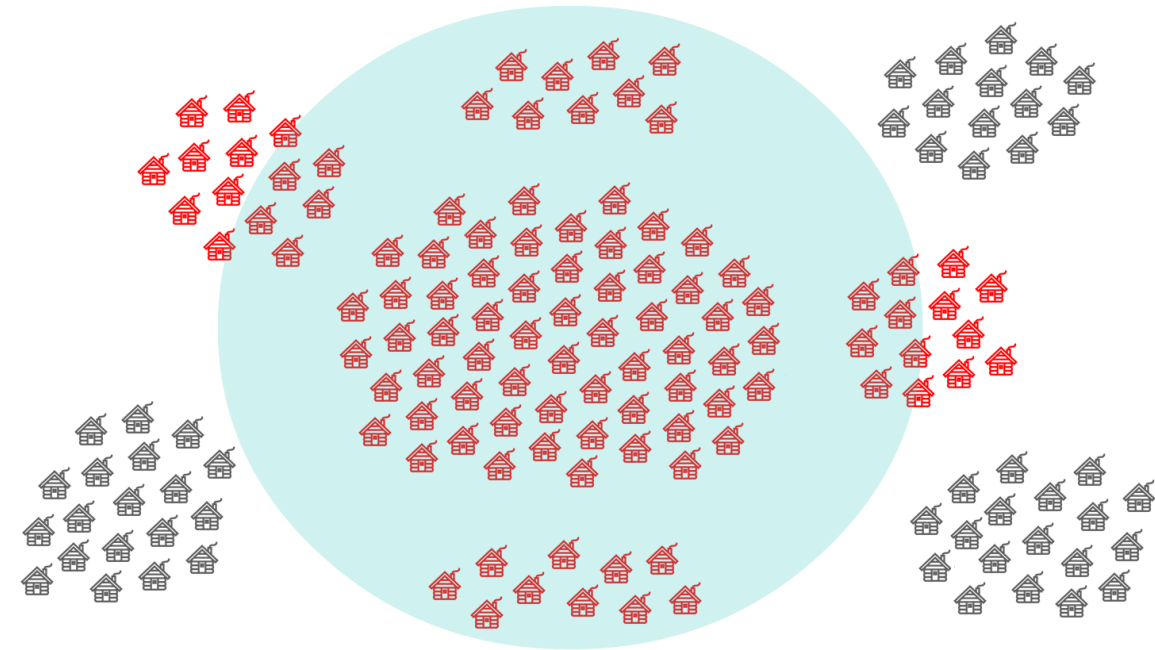
[Gjødselvareforskriften](#)

[Vannforskriften](#)

Tettbebyggelsesvurdering

- Danner grunnlaget for søknaden
- 1. Geografisk utstrekning, 2. samlet utslippsstørrelse
- Alt kommunalt avløpsvann som potensielt kan oppstå innenfor tettbebyggelsen, eller som tilføres tettbebyggelsen, skal inngå i beregningen av tettbebyggelsens samlede utslippsstørrelse i pe
- Beregning av tettbebyggelsens samlede utslippsstørrelse skal gjøres etter NS 9426
- Skal søkes for ti år frem i tid

Figur: Statsforvalteren

Resipientvurderinger

- Må redegjøre for hvordan utslipp fra avløpsanlegget har/vil påvirke miljøtilstanden i de berørte resipientene både i dag og i fremtiden
- Må også si noe om påvirkningen på naturmangfoldet og brukerinteressene
- Skal omfatte både utslipp fra renseanlegg og utslipp fra overløp
- Skal være basert på en beregning/modellering av konsentrasjonsendringer som følge av utslippet
- Kan benyttes eksisterende data (f.eks. fra Vann-Nett) dersom de ikke er eldre enn to år
- Må vise påvirkningen av det omsøkte utslippet både ved lav og normal vannføring/vannstand
- Må si noe om fortynning/innblanding i vannmassene
- Restkapasiteten og avlastningsbehov i resipienten
- Må beskrive eventuelle andre kilder til utslipp
- Må komme tydelig frem av konklusjonen hvordan utslippet vil påvirke miljøtilstand og muligheten for å kunne nå miljømålene

Tips fra Statsforvalteren

- Start tidlig
- Se på søknadsveileder og eksempler på søknader på nettsiden vår
- Snakk med andre kommuner som tidligere har søkt
- Bruk Norsk Vann
- Ta kontakt med oss ved behov for avklaringer

The screenshot shows the website for Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. The header includes the organization's logo, name, and a language selector set to 'Norsk (bokmål)'. A search bar is also present. The main navigation menu contains links for 'Statsforvalteren i', 'Om oss', 'Ansatte', 'Kontakt oss', 'Innsyn', and 'Jobb hos oss'. The breadcrumb trail indicates the current page is 'Høringer' under 'Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus'. The main heading of the page is 'Høring av søknad om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Revaug og Mysen tettbebyggelser – Indre Østfold kommune'.

Liten påminnelse: Midlertidige utslipp kan også kreve tillatelse

- Kan være behov for å regulere midlertidige utslipp med tillatelse etter forurensningsloven
  - Ombygging av renseanlegg
  - Tiltak på avløpsnett

Planlagte utslipp skal varsles Statsforvalteren:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Forurensning, planlagt utslipp av
avløpsvann

Miljø og klima

Kommuner eller bedrifter som skal varsle om planlagt utslipp av avløpsvann.
Skjemaet kan også brukes til oppfølgende meldinger.

Takk for
oppmerksomheten!

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Facebook [sfos.no](https://www.facebook.com/sfos.no)

Nettside statsforvalteren.no/os

Drammensfjorden fra Lier. Foto: Pernille Eriksdatter Giske.